

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Запровадження альтернативних способів врегулювання спорів: європейський досвід для України. Приватне право і підприємництво. – 2009. – Вип. 8. – С. 162-165.
2. Грицишина М. Віртуальна справедливість: як залагодити суперечки в онлайн-режимі. Або що втрачає бізнес, не застосовуючи нові технології для вирішення спірних ситуацій. URL: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1427784-virtualnaspravedlivist-yak-zalagoditi-superechki-v-onlajn-rezhimi>.
3. Виноградова А. В. Развитие электронного разрешения споров в Европейском Союзе (на примере Великобритании). Сравнительно-правовые аспекты правоотношений гражданского оборота в современном мире: сборник статей Международной научно-практической конференции памяти доктора юридических наук, профессора В. К. Пучинского. – Москва: РУДН, 2016. – С. 225-231.

Дем'яненко Анна Юрївна,

студентка 2 курсу факультету міжнародно-правових відносин

Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Матійко М.В.

ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ПРАВ В ЕЛЕКТРОННИХ ДОГОВОРАХ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ

XXI століття важко уявити без технологій і комунікаційних мереж, оскільки вони забезпечують населення планети інформацією і роблять життя легшим. В епоху сучасних технологій виникає потреба у здійсненні електронних платежів та покупок для заощадження часу. Тому досить поширеною стає проблема захисту порушених прав у сфері електронної торгівлі.

Правочини укладені через мережу Інтернет мають свої особливості, основними з яких є: відстань між оферентом та акцептантом, засоби ідентифікації особи (електронний підпис, паспорт громадянина України у формі карти з безконтактним електронним носієм та ін.). Основними перевагами використання електронних договорів є їх швидкість, зручність оброблення зберігання та відправлення документів [1].

Законодавча регламентація відносин купівлі-продажу та постачання товарів закріплені у Цивільному кодексі України, Законах України «Про

захист прав споживачів», «Про електронну комерцію» та інших нормативно-правових актах органів державної влади [2].

Закон України «Про захист прав споживачів» у ст. 1 закріплює таке поняття, як «договір укладений на відстані» тим самим закріплюючи те, що відносини між продавцем та покупцем на відстані підлягають безпосередньому захисту [3].

Незважаючи на те, що в Законі України «Про захист прав споживачів» у ст. 13 чітко зазначена та інформація, яка повинна бути надана продавцем споживачеві, часто продавець більшості з неї не зазначає, а споживач, який не є досить обізнаним у сфері захисту своїх прав робить замовлення і залишається ні з чим.

Досить важливу роль в регулюванні відносин купівлі продажу або постачання товарів є Закон України «Про електронну комерцію», який містить в собі основну термінологію (електронна комерція, електронна торгівля, інтернет-магазин та ін.), а також спрямований саме на регулювання відносин щодо дистанційних правочинів. Але закон не забезпечує того рівня захисту, який необхідний. Досить часто громадяни стикаються з шахраями і довести факт порушення прав досить важко [4].

Задля захисту споживача Закон України «Про електронну комерцію» дійсно закріплює право споживача відмовитися від виконання договору на відстані до його виконання іншою стороною, проте порядок повернення грошових коштів у законі майже не регламентований. Так, у разі відмови покупця від товару, продавець повертає кошти за вирахуванням витрат з транспортування повернення товару і вартості транзакції повернення грошових коштів [5].

Не дивлячись на велику кількість інтернет магазинів на території України, не було сформовано достатньої правозастосовної практики захисту прав споживачів. Калмикова Ж.М. пояснює відсутність такої практики двома чинниками:

- 1) витрати коштів та часу перевищують втрати;
- 2) відсутність належного контролю з боку держави [5].

Також слід зазначити, що питання вирішення спорів між особами, що уклали електронний правочин недостатньо врегульоване національним законодавством. Застосування електронного документу, як доказу при вирішенні спорів також є проблемою, оскільки кожна зі сторін може подати свій варіант цього документа. Проблемним є саме встановлення дійсності документа. А для того щоб зменшити фальсифікації необхідно полегшити процедуру отримання електронного підпису населенням [2].

Для цього, на нашу думку слід залучити сучасніші технічні засоби, які відповідають європейським стандартам, а також збільшити державне фінансування цієї сфери з метою більш швидкого та якісного надання відповідних послуг.

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що законодавство України містить низку документів які спрямовані на регулювання відносин електронної торгівлі, але норми цих документів недостатньо регламентують певні особливості цих відносин. На нашу думку, слід конкретизувати питання повернення оплати покупцеві в ст. 13 Закону України «Про електронну комерцію», а саме додати частину про порядок повернення оплати.

Також, на нашу думку, проблемою недостатньої правозастосовчої практики в сфері захисту прав споживачів є низький рівень правової культури населення. Органам державної влади та місцевого самоврядування слід зайнятися поширенням серед громадян законодавства щодо захисту прав споживачів та регулювання відносин електронної торгівлі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Давидова І. В. Деякі особливості правочинів в інформаційному суспільстві / І. В. Давидова // Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах європейської інтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 травня 2018 р.) У 2-х т. Т. 2 / відп. ред. Г.О. Ульянова. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. – С. 479-482.
2. Асадчев Ю. Ринок електронної комерції: поточний стан та перспективи розвитку, проблеми правового регулювання [Електронний ресурс] / Юрій Асадчев – Режим доступу до ресурсу: <http://lexliga.com/ua/novosti/rinok-elektronnoi-komerczi>.
3. Закон України «Про захист прав споживачів» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. –1991. – № 1023-XII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
4. Закон України «Про електронну комерцію» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. –2015. – № 675-VIII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
5. Калмыкова Ж. Н. Правовые проблемы электронной торговли в Украине [Електронний ресурс] / Жанна Николаевна Калмыкова // Проблемы гражданского права та процесу. Харків. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://univd.edu.ua/general/publishing/konf/25_05_2018/pdf/110.pdf.
6. Цивільний кодекс України: чинне законодавство із змінами та допов. на 04 жовтня 2018 року: Офіц. текст. – К.: Алерта, 2018. – 312 с.